

فلسفه اشراق و عرفان مقصد یکسانی دارند/ سهروردی مثل ابن عربی عارف خالص نیست

یک استاد بازنشسته فلسفه و عرفان اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی گفت: فلسفه اشراقی که سهروردی آن را به معرض بروز و ظهور رساند ترکیبی از عرفان و فلسفه مشاء است.

یک استاد بازنشسته فلسفه و عرفان اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی گفت: فلسفه اشراقی که سهروردی آن را به معرض بروز و ظهور رساند ترکیبی از عرفان و فلسفه مشاء است. دکتر سید یحیی یثربی درباره مبانی فلسفه مشاء به خبرنگار مهر گفت: مبنای فلسفه مشاء بر عقلانیت و برهان است. در حقیقت فلسفه مشاء عبارت است از ادراکات عقلی بر پایه ادراکات حسی. به عبارت دیگر مشائیون با نگرش عقلانی یعنی با توجیه های تردید ناپذیر موضوعات را برای خود و برای دیگران به اثبات رساندند.

این محقق و پژوهشگر در خصوص تفاوت فلسفه مشاء با فلسفه اشراق گفت: فلسفه اشراقی که سهروردی آن را به معرض بروز و ظهور رساند ترکیبی از عرفان و فلسفه مشاء است. در واقع می توان گفت قریب به 90 درصد مباحث فلسفه اشراق برگرفته از فلسفه مشاء است و تنها تفاوت آن در بکارگیری نوع عبارات و عناوین آن است.

وی تأکید کرد: به عنوان مثال «واجب الوجود و ممکن الوجود« بحثی مشائی است که سهروردی زبان آن را به «فقیر و غنی« تغییر داده است، ممکن فقیر بالذات است و خدا (واجب الوجود) غنی بالذات. به این ترتیب کلمه «غنی« را جایگزین «واجب« و «فقیر« را جایگزین «ممکن« کرده است. 10 درصد باقیمانده از فلسفه اشراق نیز از افلاطونیان و نوافلاطونیان گرفته شده است که اشراقی یا به عبارت دیگر عرفانی است.

این استاد بازنشسته فلسفه و عرفان اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی با بیان نقل قولی از میر سید شریف جرجانی گفت: تفاوت عرفان با فلسفه اشراق در این است که عرفان با دید مذهبی به موضوعات فلسفی نگاه می کند ولی حکمت اشراق در حقیقت نوعی سیر و سلوک آزاد و فارغ از نگاه دینی و مذهبی دارد.

این نویسنده و محقق در پایان تصریح کرد: فلسفه اشراق و عرفان هر دو مقصد یکسانی دارند. فلسفه اشراق دین را در سلوک جدی نمی گیرد اما تصوف و عرفان نگاه ویژه به آن دارند. کما اینکه فلسفه مشاء و کلام نیز از چنین شرایطی برخوردار بوده و هر دو در یک مسیر قرار دارند. کلام، ملتزم به دین است ولی فلسفه با فکر آزاد و بدون تعهد به دین به مسائل نگاه می کند. بنابراین فلسفه اشراق همان عرفان است منتهی سهروردی مثل ابن عربی عارف خالص نیست.